

คำสดุดีเกียรติคุณ

ของ

จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์

ผู้เข้ารับพระราชทานปริญญาบัตรรัฐประศาสนศาสตร์คุณวุฒิปริญญาตรีบัณฑิตศึกษาศาสตร์
ในพิธีประสาทปริญญา วันพฤหัสบดี ที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๐๓

ฯพณฯ จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ เป็นผู้ที่มีเกียรติประวัติในการรับราชการสนองพระ
มหากษัตริย์คุณ ทั้งในตำแหน่งราชการทหาร ราชการพลเรือน และราชการพิเศษ รวมทังได้แสดง
คุณความดีในตำแหน่งรัฐประศาสนศาสตร์ให้ประจักษ์ สัมควรแก่การประกาศสดุดีไว้ ใน
โอกาสนี้ ดังต่อไปนี้

ในตอนที่เกี่ยวกับการรับราชการทหาร ฯพณฯ จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ เริ่มเข้ารับ
ราชการเป็นนักเรียนทำการนายร้อย ได้รับพระราชทานยศเป็นร้อยตรี เมื่อวันที่ ๓๕ พฤศจิกายน
๒๔๗๒ ตลอดระยะเวลา ๓๐ ปีที่ผ่านมา ได้รับตำแหน่งเป็นผู้บังคับหน่วยทหารทุกระดับการบังคับ
บัญชา จากตำแหน่งผู้บังคับหมวดไปสู่ตำแหน่งที่สูงขึ้นเป็นลำดับ กล่าวคือ เป็นผู้บังคับกองร้อย
ผู้บังคับกองโรงเรียน ผู้บังคับกองพัน ผู้บังคับการกรม ผู้บัญชาการกองพล ผู้บัญชาการ
มณฑลทหารบก แม่ทัพ ผู้ช่วยผู้บัญชาการทหารบก รองผู้บัญชาการทหารบก ผู้บัญชาการ
ทหารบก และผู้บัญชาการทหารสูงสุด ได้รับพระราชทานยศจอมพล เมื่อวันที่ ๓ มกราคม ๒๔๙๙
ยศจอมพลเรือ จอมพลอากาศ เมื่อวันที่ ๓๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๒ ได้เคยดำรงตำแหน่งอันเป็นที่
ไว้วางพระราชหฤทัย กล่าวคือ ตำแหน่งราชองครักษ์เวร ตำแหน่งนายทหารพิเศษประจำหน่วย
ทหารรักษาพระองค์ ระหว่างปี พ.ศ. ๒๔๙๕ ถึง พ.ศ. ๒๔๙๗ ฯพณฯ จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์
ได้ปฏิบัติราชการสนองในกรณีสงครามมหาเอเชียบูรพา และยังได้ปฏิบัติราชการสนองในกรณี
ถูกเดินอีกหลายคราว ในตำแหน่งเสริมความสัมพันธ์ทางทหารกับต่างประเทศ ได้รับมอบหมาย

จากรัฐบาลให้ไปราชการพิเศษ เป็นหัวหน้าคณะทูตทหารไปตุลาการทหารในยุโรป สหรัฐอเมริกา และประเทศเพื่อนบ้านหลายคราว ครองหลังที่สุด เป็นผู้แทนรัฐบาลไทยเจรจากรัฐบาลสหรัฐอเมริกาที่กรุงวอชิงตัน เมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๓ เกี่ยวกับความช่วยเหลือแก่ประเทศไทย

ในด้านประวัติการรับราชการฝ่ายพลเรือน พลเอก จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ ได้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ทั้งฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติที่สำคัญมาแล้ว อาทิเช่น ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๔๙๔ เป็นผู้หนึ่งในคณะบริหารประเทศชั่วคราว เมื่อวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๔๙๔ เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรประเภท ๒ เมื่อวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๔๙๔ เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกลาโหม เมื่อวันที่ ๓๓ กันยายน ๒๔๙๔ และปัจจุบันนี้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ตั้งแต่วันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๒

ในการรับราชการสนอง พระมหากษัตริย์คุณ ทั้งทางทหาร และ พลเรือนได้กราบบังคมทูลพระกรุณามาแล้ว พลเอก จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นเป็นเครื่องเชิดชูเกียรติคุณยิ่งในตระกูลต่าง ๆ จนถึงชั้นพรีตนาชาตราชวราภรณ์ เมื่อวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๐๒ นอกจากนี้ยังได้รับเหรียญ ดุษฎีมาลา ชั้น ๑ เหรียญ ดุษฎีมาลา ชั้น ๒ เหรียญ และเหรียญของประเทศไทย เครื่องราชอิสริยาภรณ์พระบรมรูปชั้นที่ ๓ กับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ด้านช่างร่วมชาวชั้นที่ ๓ ของราชอาณาจักรลาว และ เมรีโต เดดดา เรปูบลิกา ชั้นที่ ๓ ของประเทศอิตาลี

เพียงแต่เกียรติคุณของ พลเอก จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ ในการที่ได้รับราชการสนองพระมหากษัตริย์คุณ ตามที่ได้กราบบังคมทูลพระกรุณานี้ ย่อมเพียงพอที่จะพิสูจน์ได้แล้วว่า พลเอก จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ ได้มีส่วนในการบริหารราชการแผ่นดินเพื่อประโยชน์สุขแก่ประชาชน และประเทศชาติอย่างสูงเด่นที่สุดผู้หนึ่ง และเป็นการแสดงออกถึงความปราชญ์เบื่องในรัฐประศาสนศาสตร์อย่างประจักษ์ชัด

ยิ่งกว่านั้น งานปฏิบัติและสร้างรากฐานอันมั่นคงให้แก่ประเทศชาติ เพื่อที่จะก้าวหน้าไปไ้รวดเร็วในวิถีทางอันถูกต้อง ซึ่ง พลเอก จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ ก้าวได้ด้วยความร่วมมือร่วมใจจากประชาชนอยู่ในขณะนั้น ย่อมเป็นที่ยอมรับนับถือในสายตาประชาชนและผู้สนใจในวิชารัฐประศาสนศาสตร์โดยทั่วไปว่า พลเอก เป็นนักรัฐประศาสนศาสตร์ชั้นนำของประเทศทั้งในด้านการกำหนดนโยบาย ในด้านการจัด และในด้านการบริหารตามนโยบายนั้น

เป็นผลให้สามารถอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนได้อย่างทันตาเห็น และสามารถ
สร้างแรงศรัทธาตลอดจนความศรัทธาอันดีให้เกิดขึ้นในชาติ ดังเป็นที่ทราบกันอยู่ทั่วไปแล้ว จะ
ขอนำมากราบบังคมทูลพระกรุณาในที่นี้เฉพาะงานที่สำคัญบางประการ อันแสดงให้เห็นถึงคุณ
ความสามารถในตำแหน่งประธานศาลฎีกาเท่านั้น

งานสำคัญประการแรกอันสมควรจะได้หยิบยกขึ้นมาคือ ๑.พัฒนา จอมพล ๑๙ นายพล ๑๙ นายพล
๑๙ นายพล เป็นผู้ริเริ่มวางรากฐานในอันที่จะให้ประเทศพัฒนาไปโดยมีแผนการ ทั้งในระยะสั้น
และระยะยาวให้เหมาะสมกับสภาพสังคมและฐานะของประเทศ เป็นผู้กำหนดแนวทางและ
จุดหมายให้ประชาชนในชาติสามารถร่วมแรงร่วมใจร่วมใจร่วมใจของประเทศสืบเนื่องกันต่อไป ทั้งใน
ปัจจุบันและอนาคต ดังที่จะได้เห็นแผนการเศรษฐกิจและแผนการศึกษาของชาติปรากฏขึ้นต่อไป

ในส่วนที่เกี่ยวกับลักษณะการนำในด้านปกครองและการบริหาร ย่อมเป็นที่ตระหนัก
กันอยู่ทั่วไปแล้วว่า ๑.พัฒนา จอมพล ๑๙ นายพล ๑๙ นายพล ๑๙ นายพล ในฐานะหัวหน้ารัฐบาล ได้สังเกตเห็น
ความสำคัญของการร่วมมือจากประชาชน ได้พยายามหลีกเลี่ยงการใช้อำนาจซึ่งมีอยู่อย่าง
เพียงพร้อมตามด้วยกฎหมาย และมีได้เคยทำอะไรในทางบังคับกับประชาชน ความร่วมมือ
ของประชาชนเกิดขึ้นเองจากการใช้ลักษณะการนำให้ประชาชนรับรู้แจ้งเห็นจริงในคุณค่าของพัฒนา
การทางเศรษฐกิจและสังคม จากตัวอย่างอันดีโดยได้เยี่ยมชมโรงงานและความดีความชอบด้วย
ตราและระดับทรัพย์สินด้วยตนเอง จากการใช้โอกาสพบปะสนทนาปราศรัยในที่สาธารณะและมิตร
ทำมาดางประชาชน อาทิเช่น ระหว่างการพัฒนาการท้องถิ่นในเขตจังหวัดพระนครและจังหวัด
ธนบุรี ความทราบซึ่งในคุณค่าของความร่วมมือจากทุก ๆ ฝ่ายนั้น เป็นเรื่องที่น่าสนใจ ก่อให้
เกิดศรัทธาในหมู่ประชาชนในอันที่จะร่วมมือกับทางราชการอย่างที่มีเคยปรากฏมาก่อน นับว่า
เป็นนิมิตดีของการก่อให้เกิดอำนาจปกครองตามระบอบประชาธิปไตย โดยมีคดียุติอำนาจ
กฎหมาย ทั้งนี้เป็นแบบฉบับอันดีของนักศึกษาวิชารัฐประศาสนศาสตร์และข้าราชการบริหาร
โดยทั่วไป ที่จะพึงถือเป็นเยี่ยงอย่างในการปฏิบัติราชการต่อไป

ลักษณะการนำทางปกครองอันสูงเด่นของ ๑.พัฒนา จอมพล ๑๙ นายพล ๑๙ นายพล ๑๙ นายพล อีก
ประการหนึ่งซึ่งนับว่ามีความสำคัญแก่การศึกษาวิชารัฐประศาสนศาสตร์อย่างยิ่ง จะละเว้นมิได้
กล่าว ณ ที่นี้เสียมิได้ก็คือ การก่อให้เกิดการรวมกันซึ่งกำลังปัญญาและกำลังศีลธรรมในการ

ใช้กำลังปัญญา เพื่อประโยชน์แก่การบริหารราชการแผ่นดินทั้งโดยทางตรงและทางอ้อม อย่าง
 ที่มีเคยปรากฏมาก่อนในประวัติรัฐประศาสนศาสตร์ของไทย โดยการเชื่อเชิญผู้ทรงคุณวุฒิใน
 วิชาการต่าง ๆ โดยมีถือเอาถือเอา จนเป็นที่ยอมรับกันอยู่โดยทั่วไปว่า ตามคัมภีร์ธรรมทางกำลัง
 ปัญญาของไทยเราในสมัยรัฐบาลปัจจุบันอันมี จ.พณฯ จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ เป็นหัวหน้า
 เป็นต้นบัญญัติขึ้นแห่งความก้าวหน้าของสถาบันทางรัฐประศาสนศาสตร์ในยุคใหม่อีกยุคหนึ่ง

สำหรับการปรับปรุงราชการบริหารแผ่นดินภายใต้การนำของ จ.พณฯ ตามที่ได้
 ดำเนินการไปแล้ว เช่น การปรับปรุงราชการบริหารของส่วนราชการ รัฐมนตรี การจัดให้มีสำนัก
 งานประมาณ และวิธีการงบประมาณตามแผนใหม่ การแก้ไขปรับปรุงระเบียบการคลังและวิธี
 การเก็บภาษีอากรตามแผนใหม่เหล่านี้ ล้วนแต่เป็นเรื่องที่มีคุณค่าทางรัฐประศาสนศาสตร์อย่าง
 มากทั้งสิ้น

นอกจากจะได้แก้ไขปรับปรุงในทำนองปฏิวัติสถาบันทางการปกครอง และการบริหาร
 ราชการ รวมทั้งจิตใจของประชาชนดังกล่าวแล้ว จ.พณฯ ในฐานะนายกรัฐมนตรียังได้ริเริ่ม
 ให้มีสถาบันสำหรับเป็นเครื่องตั้งมั่นแห่งความเจริญในทางเศรษฐกิจและสังคม โดยทำหน้าที่ทั้ง
 เป็นที่ปรึกษาของหัวหน้ารัฐบาล และเป็นแหล่งค้นคว้ากำหนดแผนการเพื่อความเจริญของ
 ประเทศชาติและความผาสุกของประชาชน สถาบันสำคัญซึ่งจะขอรับพระราชทานกราบบังคมทูล
 พระกรุณา คือ สถาบันความมั่นคงแห่งชาติ สถาบันพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ สถาบันการศึกษาแห่ง
 ชาติ และสภาการวิจัยแห่งชาติ สถาบันต่าง ๆ เหล่านี้จะก่อให้เกิดมีการประสานงาน มีความ
 ริเริ่มและเร่งเร้าการบริหารงานให้รู้ตัวหน้าไป นับว่ามีคุณประโยชน์อย่างมหาศาลแก่การปกครอง
 และการบริหารราชการแผ่นดินของประเทศทั้งในปัจจุบันและอนาคต เป็นนิมิตรอันดีของรัฐประ
 ศาสนศาสตร์ตามแผนใหม่ และความผาสุกของประชาชนชาวไทยเป็นอันรวม

โดยเกียรติคุณและผลงานของ จ.พณฯ จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ ดังกล่าวนี้ ย่อม
 เป็นการเพียบพร้อมที่ควรยอมรับว่า ท่านเป็นนักรัฐประศาสนศาสตร์ชั้นนำของประเทศผู้หนึ่ง
 ที่ได้ทำประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติอย่างไพศาล เกียรติภูมิและความดีเด่นของท่านสมควรแก่การ
 ยกย่องสรรเสริญให้ปรากฏในวงวิชาการว่า เป็นผู้สมควรแก่ศักดิ์ศรีแห่งปริญญาดุษฎีบัณฑิต
 กิตติมศักดิ์ทางรัฐประศาสนศาสตร์อันมีเกียรติยิ่ง